

YÖNETMELİK

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında:

**BENZİN VE NAFTANIN DEPOLANMASI VE DAĞITILMASINDAN
KAYNAKLANAN UÇUCU ORGANİK BİLEŞİK EMİSYONLARININ
KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, benzin ve naftanın depolanması, dolumu, bir terminalden diğerine veya bir terminalden akaryakıt istasyonuna nakliyesi ile akaryakıt istasyonlarında motorlu taşıtlara yakıt doldurulması sırasında yapılan/kullanılan işlem, tesis ve tankerlerden salınan uçucu organik bileşikler azaltmak sureti ile hava kirliliği ile mücadele etmektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; benzin ve naftanın terminallerde veya akaryakıt istasyonlarında depolanması ve dolumu için kullanılan her türlü düzeneği ve ayrıca benzin ve naftanın terminaller arası veya bir terminalden akaryakıt istasyonuna taşınması için kullanılan tankerler ile akaryakıt istasyonlarının kurulumu ve işletimine ilişkin gereklilikleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununa,

b) 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevlerini düzenleyen 3 üncü bölüm hükümlerine,

c) Avrupa Birliğinin 94/63/EC ve 2009/126/EC sayılı direktiflerine, dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Akaryakıt istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otogaz LPG, temizlik ve ihtiyari olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer aşgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkanları sunan yerleri,

b) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

c) Benzin: TS EN 228 standardına uygun, ADN Bölüm 3.2.1, RID Bölüm 3.2 veya ADR Ek-A Bölüm 3.2.1 Tablo A'nın 1203 numaralı UN maddesine tekabül eden ve motorlu taşıtlara yönelik yakıt olarak kullanılması planlanan ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından ilgili mevzuatı uyarınca belirlenen akaryakıtı,

ç) Buhar dengeleme sistemi: Bir depolama tankı veya tankerin dolumu esnasında yer değiştiren buharları yakalamak için kullanılan gerekli bağlantı sistemini,

d) Buhar geri kazanım (BGK) ünitesi: Benzin ve nafta buharlarının geri kazanımının yapıldığı ekipmanı,

e) Buhar: Benzin ve naftadan buharlaşan her türlü gaz halindeki uçucu organik bileşiği,

f) Buhar/benzin oranı: Akaryakıt istasyonlarındaki Faz II buhar geri kazanım sisteminden geçen benzinin atmosfer basıncındaki hacmi ile motorlu araç depolarına dolumu yapılan benzinin hacmi arasındaki oranı,

g) Buharların geçici depolanması: Buharların geri kazanılmak üzere bir terminaldeki sabit tavanlı tank içerisinde depolanmasını,

ğ) Buhar tutma verimi: Akaryakıt istasyonlarında BGK ünitesinin olmaması durumunda atmosfere salınacak yakıt buharı miktarı ile buhar geri kazanım ünitesiyle tutulacak buhar miktarının bir yüzde olarak oranı,

h) Depolama tesisi: Bir terminalde benzin ve naftanın depolanması amacı ile kullanılan her türlü sabit tankı,

ı) Dolum adası: Bir terminalde benzin ve naftanın herhangi bir zamanda karayolu tankerine doldurulabildiği herhangi bir yapıyı,

i) Faz I: Benzin ve naftanın terminallerde depolanması, dolumu, bir terminalden diğerine veya terminallerden akaryakıt istasyonlarına dağıtımını esnasında oluşacak uçucu organik bileşik (UOB) emisyonlarının kontrolü için zorunlulukları,

j) Faz II: Akaryakıt istasyonlarında benzin ve naftanın motorlu taşıt yakıt depolarına ikmali sırasında oluşacak uçucu organik bileşik (UOB) emisyonlarının kontrolü için zorunlulukları,

k) İşletmeci: Bu Yönetmelik kapsamındaki tesisleri, terminalleri, akaryakıt istasyonlarını işleten ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümlerine göre Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından lisanslandırılmış gerçek veya tüzel kişiyi,

l) Mevcut: Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce; 17/6/2004 tarihli ve 25495 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği kapsamında lisans almış olan petrol depolama tesisleri, akaryakıt istasyonları ile 31/12/2018 tarihinden önce imal edilmiş karayolu tankerlerini ve/veya demiryolu tankerlerini (sarnıç vagonları),

m) Nafta: ADN Bölüm 3.2.1, RID Bölüm 3.2 veya ADR Ek-A Bölüm 3.2.1 Tablo A’nın 1203 numaralı UN maddesine tekabül eden ve motorlu taşıtlara yönelik yakıt olarak kullanılması planlanan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından ilgili mevzuatı uyarınca belirlenen akaryakıtı,

n) Organik maddelerin kütleli debisi: Uçucu organik bileşiklerin bir saat süresince salınan kütlece Toplam Organik Karbon (TOK) olarak miktarını,

o) Otomatik izleme kontrol sistemi: Faz II BGK sisteminin işleyişine ilişkin arızaları tespit edip ileten sistemi,

ö) Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü (SKHK) Yönetmeliği: 3/7/2009 tarihli ve 27277 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan yönetmeliği,

p) Tanker: Benzin ve naftanın karayolu ve demiryolu ile bir terminalden bir başka terminale veya bir terminalden bir akaryakıt istasyonuna taşınması amacı ile kullanılan her türlü hareketli tankı,

r) Terminal: Benzin ve naftanın, depolandığı ve karayolu ile demiryolu tankerlerine dolununun yapıldığı işletme alanını,

s) Uçucu organik bileşik (UOB) emisyonları: Bir tesis tarafından salınan metan hariç uçucu organik bileşikleri,

ş) Ürün çıktı miktarı: Son üç yıl içerisinde bir terminaldeki depolama tanklarından tankerlere veya tankerlerden akaryakıt istasyonlarındaki depolama tanklarına doldurulan toplam yıllık en fazla benzin ve nafta miktarını,

t) Yeni: Mevcut tanımı dışında kalan terminal, akaryakıt istasyonu veya tankerleri,

u) Yerleşim yeri: Kendisine ulaşan karayolları üzerinde sınırının başlangıcı ve bitimi bir işaret levhası ile belirlenmiş olan yerleşme, çalışma ve barınma amacı ile insanların yararlandıkları yapı ve tesislerin bir arada bulunduğu ve karayolu trafiğine etkileri tespit edilmiş ve idari taksimatla belirlenmiş olan il, ilçe, köy veya mezra gibi yerleri,

ü) Yetkilendirilmiş Kurum/Kuruluş: Bu Yönetmeliğe göre kurulması gereken sistemlerin uygun olarak çalışır vaziyette olduğunu kontrol eden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kuruluşu,

v) Yükleme tesisi: Bir terminalde benzin veya naftanın tankere yüklenebileceği bir veya birden fazla dolum adası içeren herhangi bir tesisi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tesis Tasarım ve İşletme Gereklikleri

Terminallerdeki depolama tesisleri

MADDE 5 – (1) Yer üstü depolama tanklarının dış duvarlarının ve tavanının, toplam radyasyon ısı yansıtma seviyesi RAL kodu referans alınarak %70 veya üzerinde olan renkle boyanması gereklidir. Bakanlık; devlet tarafından ilan edilen özel alanların korunması için bu maddeye muafiyet getirebilir.

(2) Sabit tavanlı depolama tanklarının;

a) Tankın zarar görmesinin engellenmesi amacıyla yüksek basınç nefeslikleri ve düşük basınç nefeslikleri ile donatılmaları,

b) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde tanımlanan gerekliliklere uygun buhar geri kazanım ünitelerine bağlanmaları ve bu tesislerin Tablo 1’de yer alan buhar geri kazanım ünitesi çıkışındaki UOB emisyonu sınır değerlerini sağlamaları,

gerekir.

(3) İçten/dıştan yüzer tavanlı depolama tanklarının;

a) Buhar tutma kontrolleri bulunmayan sabit tavanlı tanka kıyasla genel buhar tutma kapasitesi %95 veya üzeri olacak şekilde tasarlanması ve belgelendirilmesi,

b) Bu amaçla uygun contalar ile donatılması,

gerekir.

(4) Bu Yönetmeliğin Ek-1 maddesinde belirtilen alttan dolum şartlarını sağladığına dair yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlarca sertifikalandırılan tankerlerin alttan dolumu zorunludur. Söz konusu tankerler üstten açık doluma alınmaz.

Terminallerdeki tankerlerin dolumu ve boşaltımı

MADDE 6 – (1) İşletmeci, benzin ve naftanın tankerlere dolum ve boşaltım işlemlerinde açığa çıkan uçucu organik buharları, sızdırmaz bir bağlantı hattı vasıtasıyla bir buhar geri kazanım ünitesine yönlendirmek ve sistemin çalışır vaziyette olmasını sağlamakla yükümlüdür.

(2) İşletmeci, buhar geri kazanım sistemi ile bu sisteme bağlı cihazların, buhar geri kazanımı esnasında güvenlik nedeniyle ortaya çıkan emisyonlar haricinde atmosfere buhar salmaması amacıyla, bir iç kilitleme cihazı kullanılarak

benzin ve naftanın akışının engellenmesini ve sadece buhar geri kazanım sisteminin bağlı olması durumunda akışa izin verilmesini sağlar.

(3) Buhar geri kazanım ünitesi çıkışındaki UOB emisyonu TOK cinsinden Tablo 1'deki sınır değerleri aşamaz.
Tablo 1. Buhar geri kazanım ünitesi çıkışındaki UOB emisyonu sınır değerleri

Terminal Benzin ve Nafta Depolama Kapasitesi	UOB Emisyonu
> 5.000 ton	10 g/Nm ³
< 5.000 ton	15 g/Nm ³

(4) Terminallerde tankerlerin alttan dolumuna imkan veren dolum adaları bulunması ve çalıştırılması gerekir.

(5) İşletmeci, alttan dolum esnasında bir buhar sızıntısı durumunda dolum adasındaki tüm dolum işlemlerinin durdurulmasını temin edecek ekipmanları dolum adasında kurdurmalı ve bir buhar sızıntısı durumunda durdurma işlemlerini sağlar.

(6) Tankerlere üstten dolum yapılmasına izin verildiği geçiş süreleri boyunca, işletmeci, dolum esnasında sıçramanın engellenmesi için dolum kolu çıkışının tankerin alt bölümüne yakın bir yerde tutulmasını sağlar.

Tankerler

MADDE 7 – (1) Tankerler benzin/naftanın boşaltılmasının ardından kalıntı buharların tanker içerisinde tutulmasını sağlayacak, terminallerde ve/veya akaryakıt istasyonlarında bulunan depolama tanklarından kaynaklanan buharları alacak ve muhafaza edecek şekilde tasarlanır ve çalıştırılır.

(2) Alttan dolumlu karayolu tankerleri, tehlikeli madde taşımacılığına ilişkin uluslararası mevzuat kapsamında karayolu tankerlerinin muayene faaliyetlerini yürüten ve Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kurum/kuruluş tarafından bu Yönetmeliğin Ek-1'inde belirtilen alttan dolum özelliğine sahip olduğunun kontrolü amacı ile muayene yapılarak sertifikalandırılır.

(3) Benzin ve nafta taşımacılığında kullanılan ve tehlikeli madde taşımacılığına ilişkin uluslararası mevzuatta öngörülen tank koduna göre daha üst teknik seviyede özellikler taşıyan ve bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen özellikleri sağlayan, yetkilendirilmiş kurum/kuruluş tarafından sertifikalandırılan kapalı doluma göre tasarlanmış alttan dolumlu tankerlerde bu Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan hükümler aranmaz.

(4) Demiryolu tankerleri, tehlikeli maddelerin demiryolu ile taşınmasına ilişkin mevzuata uygun olması gerekir.

Akaryakıt istasyonlarındaki depolama tanklarına yapılan dolum işlemleri

MADDE 8 – (1) Benzin ve naftanın tankerlerden akaryakıt istasyonlarındaki depolama tanklarına aktarımı esnasında, akaryakıt istasyonundaki depolama tankı ile tanker arasında açığa çıkan buharların, buhar sızdırmaz bir bağlantı hattı ile tankere geri verilmesi gerekir.

Akaryakıt istasyonları

MADDE 9 – (1) Akaryakıt istasyonları; benzin ve nafta ikmali esnasında araç deposundan yer değiştiren buharın, BGK sistemi ile tutulmasını veya söz konusu buharların akaryakıt istasyonunun depolama tankına geri gönderilmesini sağlayacak şekilde faaliyet gösterir.

(2) Akaryakıt istasyonlarındaki buhar tutma sistemlerinin yetkilendirilmiş kurum/kuruluşça TS EN 16321 Standardına göre en az %85 verime sahip olduğuna dair uygunluk belgesi olmalıdır. Belgenin işletme sahasında saklanması ve talep üzerine Bakanlığa ibraz edilmesi gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İzleme, Kontrol ve Denetim

Ölçüm şartları

MADDE 10 – (1) Tesislerde emisyon ölçüm yerleri Türk Standartlarına, EPA, DIN veya CEN normlarına uygun, teknik yönden hatasız ve tehlike yaratmayacak biçimde ölçüm yapmaya uygun, kolayca ulaşılabilir ve ölçüm için gerekli bağlantıları yapmaya imkan verecek şekilde işletme/tesis yetkililerince hazırlanır. Emisyon ölçüm yerleri ile ilgili teknik detaylar Bakanlıkça belirlenir.

İzleme ve kontrol

MADDE 11 – (1) İşletmeci, bu Yönetmeliğin 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri uyarınca buhar geri kazanım (BGK) ünitesinin buhar dengeleme sistemi ile bir bütün olarak Ek-2'de yer alan hükümlere göre uygunluğunu, faaliyete geçmeden önce ilk kez ve sonrasında periyodik olarak her 5 yılda bir TS EN 17020 standardından akredite olmuş ve yetkilendirilmiş kurum/kuruluşa doğrular.

(2) İşletmeci, bağlantı hatları ve boru tesisatlarının sızıntılara karşı düzenli olarak kontrol edilmesini sağlar.

(3) İşletmeci, akaryakıt istasyonunun bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca uygunluğunun denetimi ve izlenmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak, bilgi ve belgeleri vermek ve her türlü kolaylığı sağlamakla yükümlüdür.

Buhar geri kazanım ünitelerinde emisyon ölçümleri

MADDE 12 – (1) İşletmeci, buhar geri kazanım ünitesinin faaliyete geçmesinden itibaren altı ay içerisinde ve sonrasında periyodik olarak iki yılda bir buhar geri kazanım ünitesi çıkış konsantrasyonlarını Bakanlıktan yeterlilik almış bir ölçüm firmasına ölçtürür.

(2) Organik maddelere ilişkin emisyonların ölçümünde aşağıdaki hükümlere uyulur:

a) Ölçümlerin ulusal ve/veya uluslararası standartlarda belirtilen metodlar ve uygun izleme araçları ile gerçekleştirilmesi gerekir.

b) Kullanılan ekipman, kalibrasyon gazı ve kullanılan yöntem nedeniyle ortaya çıkan toplam ölçüm hatası ölçülen değerin %10'unu aşamaz. Ölçümlerde kullanılan ekipmanlar en az 3 g/Nm³ değerini ölçebilir nitelikte olmalıdır. Ölçülen değerin doğruluğu en az %95 güven aralığında olması gerekir.

Buhar geri kazanım ünitelerinde raporlama ve denetimlere ilişkin belgeler

MADDE 13 – (1) İşletmecinin, buhar geri kazanım ünitesinin faaliyete geçmesinden itibaren altı ay içerisinde ve sonrasında periyodik olarak her iki yılda bir ölçüm gerçekleştirmesi ve SKHKK Yönetmeliği Ek-11'inde yer alan emisyon ölçüm rapor formatına uygun olarak raporlaması gerekir. İşletmecinin bu raporları; çevre izni başvurusu sırasında, denetimlerde ve Bakanlık tarafından talep edilmesi halinde sunması gerekir.

(2) İşletmeci tarafından; bu Yönetmelik kapsamında istenen tüm sertifikalar ile ölçüm ve kontrol raporlarının işletme sahasında beş yıl süre ile muhafaza edilmesi gerekir.

(3) Periyodik ölçümler haricinde tesislere ilişkin raporlara yönelik bir nüshanın, gerçekleştirilen denetim veya ölçümlerden itibaren 4 hafta içerisinde işletmeci tarafından Bakanlığa ibraz edilmesi gerekir. Tankerler söz konusu olduğunda, ilgili raporun aslı veya bir nüshası talep üzerine Bakanlığa ibraz edilir.

Akaryakıt istasyonlarında denetim

MADDE 14 – (1) İşletmecinin akaryakıt istasyonu faaliyete geçmeden önce yeni akaryakıt istasyonuna ilişkin bilgileri Bakanlığa bildirmesi gerekir.

(2) İşletmecinin Faz II buhar geri kazanım sistemi faaliyete geçtikten sonraki ilk 6 hafta içinde ve her 5 yılda bir uygunluğunu yetkilendirilmiş kurum/kuruluşa onaylatması gerekir.

(3) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca akaryakıt istasyonlarında motorlu taşıtlara yakıt ikmali esnasında oluşan buharların geri kazanımı amacıyla kurulan buhar geri kazanım sistemi etkinlik testleri ve doğrulamasının TS EN 16321 Standartlarına uygunluğunun yetkilendirilmiş kurum/kuruluş tarafından onaylanması gerekir.

(4) Gerçekleştirilen denetimde uygunsuzluk ortaya çıkması durumunda, işletmeci mümkün olan en kısa süre içerisinde uygunsuzluğun giderilmesini temin eder. Denetimi takip eden 6 hafta içerisinde ise yetkilendirilmiş kurum/kuruluş tarafından uygunsuzluğun giderildiğine ilişkin denetimin tekrar edilmesi gerekir.

Akaryakıt istasyonlarında raporlama

MADDE 15 – (1) Akaryakıt istasyonlarında, yetkilendirilmiş kurum/kuruluş tarafından gerçekleştirilen denetim sonuç raporlarının, denetimi takip eden 4 hafta içinde Bakanlığa sunulması gerekir.

(2) İşletmecinin; bu Yönetmelik kapsamında istenen tüm sertifikalar ile ölçüm ve kontrol raporlarını işletme sahasında beş yıl süre ile muhafaza etmesi gerekir.

(3) İşletmecinin; sistemde arıza olması durumunda söz konusu arızaların herhangi bir gecikmeye mahal verilmeden giderilmesini sağlaması ve izleme ile sistemde gerçekleştirilen onarım sonuçlarını yetkilendirilmiş kurum/kuruluşa bildirmesi gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer gereklilikler

MADDE 16 – (1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 24/10/2013 tarihli ve 28801 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik ve diğer ilgili mevzuat gereğince aksi bir durum oluşturulmaması halinde, Bakanlığın Çevre Kanununa dayalı olarak ve Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin 15 inci maddesi ve Ek-9'u gereği tesislerden ek düzenleme veya sürekli tedbir talep etme hakkı saklıdır. Bakanlık işletmeye ek düzenlemeler için geçiş süresi verir.

(2) Benzin buharı geri kazanım sistemi kurulu akaryakıt istasyonları, benzin dispenser pompaları üzerinde veya bunların bulunduğu alanda bir buhar geri kazanım sisteminin kullanıldığına dair tüketicileri bilgilendiren bir işaret, bildirim aracı (etiket) bulundurulur.

(3) İşletmeciler, bu Yönetmelik kapsamında Bakanlık web sitesi uygulamalar modülünde yer alan "Endüstriyel Uçucu Organik Bileşiklerin Kontrolü" uygulaması üzerinden Bakanlığa raporlama yapmak zorundadır. Bu raporlar bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten iki yıl sonra başlamak üzere bir sonraki yılın 31 Mart tarihine kadar her yıl periyodik olarak gönderilir.

İstisnalar

MADDE 17 – (1) 10.000 ton/yıldan az ürün çıktı miktarına sahip mevcut terminaller ile 5.000 ton/yıldan az ürün çıktı miktarına sahip yeni terminallerde bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi ile 6 ncı maddesi uygulanmaz.

(2) Bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce maksimum 35 g/Nm³ emisyon konsantrasyonunu sağlayacak şekilde buhar geri kazanım ünitesi kuran terminaller için Tablo 1'deki sınır değerler uygulanmaz.

(3) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce imal edilmiş ve üstten dolumlu tankerlerde bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrası dışında yer alan hüküm ve sınır değerleri uygulanmaz.

(4) Yeni motorlu araçların yapımı ve teslimi için kullanılan ve otomotiv tesisleri içinde kurulu bulunan akaryakıt istasyonları için bu Yönetmeliğin 8 inci ve 9 uncu maddesi uygulanmaz.

(5) Ürün çıktı miktarı 100 m³'ü aşmayan akaryakıt istasyonları için bu Yönetmeliğin 8 inci ve 9 uncu maddesinde belirtilen hüküm ve sınır değerler uygulanmaz.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik hükmü

MADDE 18 – (1) Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin Ek-5 Y.1'de yer alan (1.2), (1.4) ve (1.5) alt bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

İdari yaptırımlar

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı hareket edenler hakkında Çevre Kanununun ilgili maddeleri uyarınca idari yaptırım uygulanır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci ve 6 ncı maddesinde belirtilen hüküm ve sınır değerler;

a) Mevcut terminallerdeki yeni depolama tesisleri ve yeni terminaller için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte,

b) Ürün çıktı miktarı 50.000 ton/yıldan büyük terminallerin mevcut depolama tesisleri için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girme tarihinden itibaren bir yıl sonra,

c) Ürün çıktı miktarı 25.000 - 50.000 ton/yıl arasında olan terminallerin mevcut depolama tesisleri için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girme tarihinden itibaren iki yıl sonra,

ç) Ürün çıktı miktarı 25.000 ton/yıldan küçük terminallerdeki mevcut depolama tesisleri için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girme tarihinden itibaren üç yıl sonra,

(2) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen hüküm ve sınır değerler; yeni ve mevcut alttan dolumlu karayolu tankerlerinde bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte,

(3) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hükümler;

a) Mevcut üstten dolumlu karayolu tankerlerinde bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte,

b) Mevcut ve yeni demiryolu tankerlerinde bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl sonra,

(4) Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen hükümler;

a) İnşaat ruhsatı alınmış, iskanı henüz alınmamış akaryakıt istasyonları için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte,

b) Yıllık ürün çıktı miktarının, 1.000 m³'ten fazla olduğu veya yıllık ürün çıktı miktarının 100 m³'ün üzerinde olduğu ve yerleşim yerlerinde bulunan mevcut akaryakıt istasyonları için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girme tarihinden bir yıl sonra,

c) Yıllık ürün çıktı miktarı, 500 m³ ile 1.000 m³ arasında olan mevcut akaryakıt istasyonları için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girme tarihinden iki yıl sonra,

ç) Yıllık ürün çıktı miktarı, 100 m³ ile 500 m³ arasında olan mevcut akaryakıt istasyonları için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girme tarihinden üç yıl sonra,

(5) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen hüküm ve sınır değerler;

a) Planlanan ürün çıktı miktarı 500 m³/yıldan büyük olan yeni akaryakıt istasyonları ile ürün çıktı miktarı 100 m³/yıldan büyük olan ve yerleşim yerlerinde bulunan yeni akaryakıt istasyonları bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte,

b) Ürün çıktı miktarı 3000 m³/yıldan büyük mevcut akaryakıt istasyonları ile ürün çıktı miktarı 100 m³/yıldan büyük olan ve yerleşim yerlerinde bulunan mevcut akaryakıt istasyonlarında bu Yönetmeliğin yürürlüğe girme tarihinden itibaren iki yıl sonra,

c) Ürün çıktı miktarı 3000 m³/yıldan büyük mevcut akaryakıt istasyonlarında, büyük bir tadilat yapılması planlanıyorsa Yönetmelik yürürlüğe girme tarihinden sonra yapılacak tadilatla birlikte,

ç) Bu fıkranın a,b,c bentleri dışındaki diğer mevcut akaryakıt istasyonlarında, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girme tarihinden itibaren üç yıl sonra,

yürürlüğe girer.

(6) Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesi yayımı tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinden iki yıl sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

Ek-1 Karayolu Tankerlerinin Alttan Dolum, Buhar Toplama ve Aşırı Dolumuna İlişkin Teknik Özellikler

1. Kuplörler

1.1. Dolum adası dolum kolundaki sıvı kuplörü aşağıda verilen tanıma göre araç üzerinde bulunan 4 inç API (101,6 mm) erkek adaptörle eşleşebilen bir dişi kuplör olmalıdır:

- API Tavsiye Edilen Uygulama 1004 -Yedinci Basım, Kasım 1988.

MC-306 tank motor araçları için alttan dolum ve buhar geri kazanımı (Bölüm 2.1.1.1 – alttan dolum için kullanılan adaptör tipi).

1.2. Dolum adası buhar toplama hortumu üzerinde buhar toplama kuplörü aşağıda verilen tanıma göre araç üzerinde bulunan 4 inç (101,6 mm) kam ve yivli (*cam-and-groove*) erkek adaptörle eşleşebilen bir dişi kam ve yiv kuplör olmalıdır:

- API Tavsiye Edilen Uygulama 1004 -Yedinci Basım, Kasım 1988.

MC-306 tank motor araçları için alttan dolum ve buhar geri kazanımı (Bölüm 4.1.1.2 – Buhar geri kazanımı adaptörü).

2. Dolum Koşulları

2.1. Normal sıvı dolum oranı dolum kolu başına dakikada 2 300 litre (azami 2 500 litre) olmalıdır.

TS EN 13308 ve TS EN 13316 standartlarına uygun üretilmiş taban valflerine sahip tankerlerin bu özelliği sağladığı kabul edilir.

2.2. Terminal azami talepte çalışırken buhar geri kazanım ünitesi dahil dolum adası buhar toplama sisteminin buhar toplama adaptörünün araç tarafında 55 milibarlık bir maksimum karşı basınç oluşturmasına izin verilir.

2.3. Maksimum tesis geri basıncı 2.2’de belirtildiği üzere 55 milibar olduğunda bölme P (basınç) ve V (vakum) valfleri aracılığıyla hiç buhar salınmaması sağlanırken tüm onaylı alttan dolum araçları eşzamanlı olarak doldurulabilecek maksimum kompartman/bölme sayısını belirten bir tanıtm plakası taşıyacaktır.

Tanıtm Plakası için CEN TR 15120 EK C kullanılabilir.

3. Araç Topraklama Bağlantısı / Aşırı Dolum Tespiti

Dolum adasına, araca bağlı olduğu zaman doluma olanak vermek için arızaya karşı emniyetli bir izin sinyali sağlayacak bir aşırı dolum tespit kontrol ünitesi ile donatılmalıdır.

3.1. Araç, bir 10-pinli elektrikli konektör aracılığıyla dolum adasında kontrol ünitesine bağlı olmalıdır. Erkek konektör araç üzerinde takılı olmalıdır ve dişi konektör dolum kontrol ünitesine bağlı bir hareketli uca (*flying lead*) ekli olmalıdır.

3.2. Araç üzerindeki yüksek seviye detektörler ya 2 kablolu termistör sensörü, 2 kablolu optik sensör, 5 kablolu optik sensör ya da arızaya karşı emniyetli olması koşuluyla uyumlu bir muadili olmalıdır. (NB: termistör bir negatif sıcaklık katsayısına sahip olmalıdır).

3.3. Dolum adası kontrol ünitesi hem 2 kablolu hem de 5 kablolu araç sistemleri için uygun olmalıdır.

3.4. Araç, araç şasisi ile bağlı olan 10 pinli erkek konektöre bağlı olan aşırı dolum sensörlerinin ortak geri dönüş kablosu ile dolum adasına bağlanmış olmalıdır. Dişi 10 pinlik konektör, dolum adasının topraklamasına bağlı olması gereken kontrol ünitesi ekine bağlanmış olmalıdır.

3.5. Tüm onaylı alttan dolum araçları kurulu aşırı dolum tespiti sensörünün tipini (örneğin 2 kablolu veya 5 kablolu) belirten bir tanımlama plakası (Ek-1 Madde 2.3) taşıyacaktır.

Tanımlama Plakası için CEN TR 15120 EK C kullanılabilir.

4. Bağlantıların Yerleri

4.1. Dolum adasındaki sıvı dolum ve buhar toplama ekipmanlarının tasarımı aşağıdaki araç bağlantı sınırlamalarına göre olmalıdır.

4.1.1. Sıvı adaptörlerin merkez çizgisinin yüksekliği maksimum 1,4 metre (yüksüz); minimum 0,5 metre (yükli) olmalıdır, tercih edilen yükseklik 0,7 ila 1,0 metredir.

4.1.2. Adaptörlerin yatay aralığı 0,25 metrenin altında olmamalıdır (tercih edilen minimum aralık 0,3 metredir).

4.1.3. Tüm sıvı adaptörler uzunluğu 2,5 metreyi aşmayan bir kılıf içerisinde bulunmalıdır.

4.1.4. Buhar toplama adaptörü tercihen sıvı adaptörlerinin sağında bulunmalı, 1,5 metreyi aşmayan (yüksüz) ve 0,5 metre altında olmayan (yükli) bir yüksekliğe sahip olmalıdır.

4.2. Topraklama/aşırı dolum konektörü sıvı ve buhar toplama adaptörlerinin sağında bulunmalıdır ve yüksekliği 1,5 metreyi aşmayacak şekilde (yüksüz) ve 0,5 metrenin üzerinde (yükli) olmalıdır.

4.3. Yukarıdaki bağlantılar sadece aracın bir tarafında bulunmalıdır.

5. Emniyet Bağlantıları (Interlock)

5.1. Topraklama / Aşırı Dolum Tespiti

Kombine topraklama/aşırı dolum kontrol ünitesi tarafından izin verici bir sinyal verilmedikçe doluma izin verilmemelidir.

Bir aşırı dolum durumunda veya araç topraklama kaybı durumunda dolum adasındaki kontrol ünitesi dolum adasının dolum kontrol valfini kapatmalıdır.

5.2. Buhar Toplama Tespiti

Buhar toplama hortumu araca bağlanmamışsa ve yer değiştiren buharlar için araçtan tesis buhar toplama sistemine serbest bir geçiş yoksa doluma izin verilmemelidir.

Ek-2 Buhar Dengeleme Sistemlerinin Kontrolüne İlişkin Kriterler

1. Tankerlerdeki Kilitleme Mekanizması

Kilitleme mekanizması tanker üzerinde aşağıdaki koşulların sağlandığının emin olunması için bulunmalıdır:

- Dolum başlamadan önce tesisin buhar geri kazanım sisteminin tankere doğru şekilde bağlandığının (tanker üzerindeki buhar toplama adaptörü vasıtasıyla),
- İlgili tank bölmesine dolum başlamadan önce buhar iletim vanasının açık olduğunun.

Kilitleme mekanizmaları EN 13922' ye göre bir aşırı dolun engelleme sistemine bağlı olmalıdır ve yukarıdaki koşullar sağlanmadan izin verici bir sinyal sağlamamalıdır.

2. Aşırı Dolun

Her tank bölmesine bir aşırı dolun önleme sensörü takılmalıdır ve buhar iletim vanalarına sıvı dolumunu önlemek için CEN/TR 15120:2013 EK D' ye göre set edilmelidir.

Tank bölmelerine sensör boylarının doğru ayarlanabilmesi amacıyla kapasite tayini yapıp bölme hacimlerin net bir şekilde belirlenmesi gereklidir. Kapasite tayini kalibre edilmiş sayaçlar ile gerçekleştirilmelidir.

3. Buhar Geri Kazanım Ünitesi

Denetim çerçevesinde, buhar geri kazanım sistemi dolun adasındaki buhar geri kazanım kaplininden başlanarak ilgili hatlar vasıtasıyla mevcut buhar tankının yanı sıra iç kilitleme cihazı bileşenlerine kadar kontrol edilmektedir. Bu kontrol, aşağıdaki kontrol adımlarını kapsamaktadır:

- Buhar kazanım konektörleri ve bileşenlerinin kontrolü,
- Ruhsatlar, lisanslara bağlı hükümlere uygunluğun kontrolü,
- Denetimin bir parçası olarak, devreye alma işleminden önce, hatların sızdırmazlığının 1 bar seviyesindeki bir aşırı basınç ile kontrolü,
- Düzenli denetimlerin bir parçası olarak, istendiği zaman sökülebilen hatların sızdırmazlık kontrolleri.

4. Tankerler

4.1. Karayolu Tankeri

Denetim esnasında aşağıdaki işlemler gerçekleştirilmelidir.

1. Tüm servis ekipmanlarının görsel muayenesi,
2. Aşırı dolun sensörlerinin sıvı teması ve topraklama kaybı durumunda 10 pinli erkek konektör vasıtasıyla arıza sinyali verdiğinin test cihazı ile kontrolü,
3. Buhar toplama adaptörünün buhar dönüş hortumu ile birebir eşleşmediğinde 10 pinli erkek konektör vasıtası ile arıza sinyali verdiğinin test cihazı ile kontrolü,
4. Kontrol ünitesinde emniyet butonu çekilmediğinde 10 pinli erkek konektör vasıtasıyla arıza sinyali verdiğinin test cihazı ile kontrolü,
5. Kontrol butonundan tahrik edildiğinde taban valflerinin ve buhar iletim vanalarının çalışmasının kontrolü,
6. Tüm buhar dönüş hatlarını da kapsayan 0,055 bar ile 0,2 bar seviyesinde sızdırmazlık testi,
7. Basınç/Vakum valflerinin ve varsa diğer güvenlik valflerinin kontrolü,
8. Monte edilmiş konumda muayene etmenin mümkün olmadığı tertibat ayrı ayrı deneye tabi tutulmalıdır.

4.2. Demiryolu Tankerleri

Denetim esnasında aşağıdaki işlemler gerçekleştirilmelidir.

1. Tüm servis ekipmanlarının görsel muayenesi,
2. Kontrol butonundan tahrik edildiğinde taban valflerinin ve buhar iletim vanalarının çalışmasının kontrolü,
3. Tüm buhar dönüş hatlarını da kapsayan 0,055 bar ile 0,2 bar seviyesinde sızdırmazlık testi,
4. Basınç/Vakum valflerinin ve varsa diğer güvenlik valflerinin kontrolü,
5. Monte edilmiş konumda muayene etmenin mümkün olmadığı tertibat ayrı ayrı deneye tabi tutulmalıdır.